АТЛАНТИЧЕСКИЯТ ОКЕАН

Атлантическият океан е вторият по големина, заема приблизително една пета от земната повърхност и 25% от площта на Световния океан. Той е един от младите океани – образуването му започнало преди около 200 милиона години с разкъсването на суперконтинента Пангея. През средата на океана от север на юг змиевидно се простира дългият над 11 000 km Срединноатлантически хребет. Това е висока подводна стъпаловидна планинска верига. Тя е разположена в зона на раздалечаване на тектонски плочи и се е образувала от натрупването на лава в продължение на милиони години. Заради отвореността към Арктика и Антарктика контрастите на температурата на водната повърхност на Атлантическия океан са по-големи, отколкото в другите океани. Затова океанът, особено на север, е по-бурен. Заради голямото си простиране от север на юг океанът обхваща всички климатични пояси от екваториалния до субполярните на север и на юг. Растителният и животинският свят са с ясно изразена климатична зоналност, като броят на видовете се увеличава към тропиците.

ДОБРЕ ДОШЛИ
В АТЛАНТИЧЕСКИЯ ОКЕАН!

Континенти, ограждащи океана

Северна Америка, Южна Америка, Европа, Африка

Морета

Саргасово, Карибско, Средиземно, Норвежко, Мексикански залив, Гренландско, Северно, Лабрадорско, Ирландско, Черно, общо 18

Площ

85 133 000 квадратни километра

Дълбочина

Средна дълбочина: 3338 метра
Максимална дълбочина: 8408 метра

Дължина на бреговата линия

111 866 километра

Живият свят

Над 4450 вида риби, от тях 43-50 вида акули
Над 70 вида корали (Карибско море)
39 вида морски птици
337 вида водни гъби

Знаете ли, че...?

Срединноокеански хребети има във всички океани. Те са свързани помежду си и общата им дължина е над 80 000 km. В централната им част се намира рифтова долина. Тя бележи зоната на раздалечаване на тектонски плочи. През пукнатините на разломите между плочите постоянно се излива лава, която изстива и се втвърдява. Образува се нова земна кора. Тя избутва встрани тектонските плочи и океанското дъно се разширява. Атлантическият океан се разширява с около 2-5 cm годишно.

РИБИ

Саргасовата риба е шампион в маскирането. С формата и окраската си прилича на водорасло и сякаш изчезва сред златистокафявите на цвят саргасови водорасли. Върхните части на перките ѝ завършват с шипчета, с които се закрепва сред водораслите, където търси плячка. На главата си има израстък, който разклаща подобно на въдица и примамва рибите да се доближат до устата му. Тогава рязко я разтваря и тя в миг се уголемява многократно. За да се спаси от нападатели, тази удивителна риба изскача върху водораслите на водната повърхност и изпълва стомаха си с вода.

Запознайте се с животните, а след това се върнете на вашето МЯСТО ЗА НАБЛЮДЕНИЕ.
Какво виждате, когато наблюдавате през ЧЕРВЕНИЯ ФИЛТЪР?



Риба трион. Горната ѝ челюст е удължена над 1 метър и назъбена от двете страни като трион. С нея стърже като с гребло дъното и изравя ракообразни, червеи, мекотели.

Европейска змиорка. Живеят в реките. Навлизат в океана и достигат Саргасово море, където хвърлят хайвера си и умират. Потомците им се завръщат в реките, като откриват сами пътя дотам.

Риба платноход. Най-бързата риба. Ловува бързоплуващи жертви. Връзва се в ятото с подобния си на рапира клюн и погълща нараненитe и зашеметени риби с беззъбата си уста.

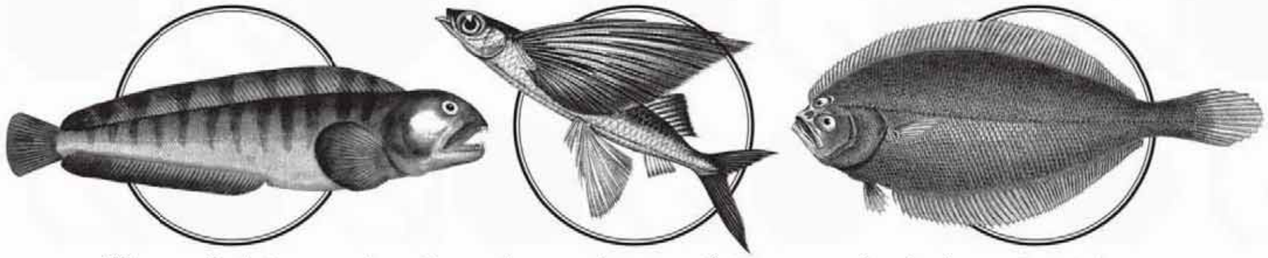

Извитеста зъбатка (атлантически морски вълк). С големите си зъби лесно разтрошава морски таралежи, крабове и черупчести охлюви. Изчаква в укрития сред скалите преминаването на някоя жертва.

Атлантическа летяща риба. За да се спаси от неприятел, изскача от водата. Във въздуха планира с големите си гръдни перки. Прелита до 200 метра и отново цопва във водата.

Американска писия. При излюпването си е двустранно симетрична, но докато расте, едното ѝ око се измества по черепа и се разполага до другото. Младата риба започва за плува, легнала на една страна.



Гигантска (плажуваща) акула. С уста поема огромна глътка вода и я изтласква през хрилете. Слузести реснички (хрилна четина) пред хрилете прецеждат от водата храната – зоопланктон, крил, дребни рибки, които акулата проглъща веднага.

Саргасова риба (саргасов морски клоун). Добре маскирана сред плаващите водорасли, внезапно се изхвърля напред и сграбчва плячката си – риба или скариди. Може да променя шарките си от по-тъмни в по-светли и обратно.

Късоперкова акула мако. Една от най-бързите акули – може да развие скорост до 74 километра в час. Тъпите ѝ остри зъби са извити навътре и задържат здраво уловените хлъзгави риби. Мако е една от опасните за човека акули.

ДРУГИ ОКЕАНСКИ ЖИВОТНИ

Ламантините са единствените морски бозайници, които се хранят с растителна храна – водорасли и морски треви. Обитават крайбрежията и пасат, като късат растенията с големите си мускулести устни. Затова ги наричат и морски крави. Тези едри, бавноподвижни животни никога не напускат водата, но на всеки 3–5 минути се показват на повърхността, за да поемат въздух. Хранят се нощем, а денем придремват близо до повърхността.

Запознайте се с животните, а след това се върнете на вашето МЯСТО ЗА НАБЛЮДЕНИЕ.
Какво виждате, когато наблюдавате през СИНИЯ ФИЛТЪР?



Чистик (арктическа кайра). Гмурка се във водата на дълбочина до 100 метра, за да лови риби и други дребни животни, с които се храни. Във водата използва крилата си като гребла.



Атлантическа сепиола. Тялото на това дребно главоного мекотело излъчва светлина, наподобяваща лунната. Така за неприятелите си се превръща в плаващо петно светлина.



Карибска лангуста. Покрита е с шипчета. Храни се по дъното с червеи и мърша. Обикновено се придвижва ходейки, но плува и назад.



Обикновен тюлен. Когато ловува, плува с корема нагоре и вижда по-добре жертвите си срещу светлината. Малките се раждат на сушата и само няколко часа след това могат да плуват.



Диатомеи (кремъчни водорасли). Тези фитопланктонни организми са изградени от една клетка с прозрачна черупчеста обвивка от силициев диоксид (кремък) и пектин. Цветът им е кафяв или червеникав.

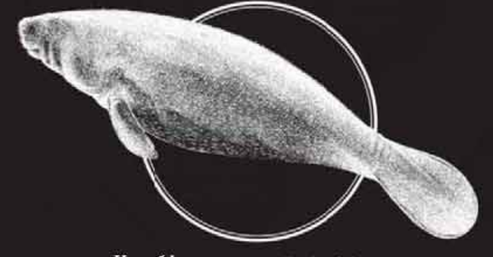

Карибски ламантин. Плува бавно и грациозно. Свободно навлиза от солени води в реките и обратно. Дълъг е над 3 метра и тежи над 1.5 тона, а теглото на новороденото е 30 килограма.

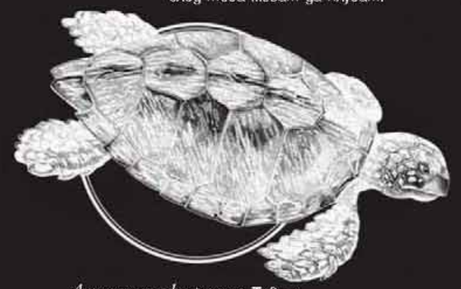

Атлантическа ридлея. Това е най-дребната и най-застрашената от изчезване морска костенурка. Както всички морски костенурки, снася яйцата си на едни и същи места по пясъчните плажове, наречени мръстилища.

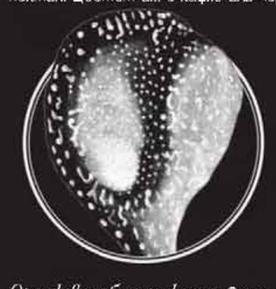

Оранжева гъба слоново ухо. Отделя вещество, което отблъсква други гъби да се настанят около нея. Водните гъби се хранят, като филтрират хранителни частици от водата, която навлиза в тялото им през пори на повърхността му.



Физалия (португалска галера). Подобно на миниатюрен платноход се носи от вятъра по водната повърхност. Всъщност не е едно животно, а сифонофора – колония от хидрозои (роднини на медузите).